

Opschrift

Vergadering van 23 januari 2023

Nummer: 2023_MV_00049

Onderwerp:

**Mondelinge vraag van raadslid Anneleen Van Bossuyt: Vraag bij hoogdringendheid:
Onderzoek 'Handelingskader professioneel profileren'**

Raadslid(-leden):

Anneleen Van Bossuyt - N-VA

Bevoegd: Mathias De Clercq

Betrokken: Astrid De Bruycker

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

-

Vraag:

Woensdag werd de opstart van een onderzoek in opdracht van de Stad Gent naar het bestaande 'handelingskader professioneel profileren' aangekondigd. Over dit onderzoek werd ook al eerder bericht bij de voorstelling van Actieplan Antidiscriminatie en Antiracisme. Het vermelde handelingskader wordt niet alleen in Gentse politiezone gehanteerd, maar ook in die van Antwerpen, Brussel-Noord en Mechelen-Willebroek; de gezamenlijk ondertekening vond plaats in juli 2020. Over de deelname van die laatste drie politiezones aan het onderzoek vermeldt het persbericht evenwel niets.

Het onderzoek wordt via diverse methodes aangepakt: een onderzoeker vergezelt politiemensen bij identiteitscontroles, de impact van vormingen ter zake wordt onder de loep genomen, en er komen focusgroepen met burgers die getuigen over hun ervaringen met identiteitscontroles, waarbij mensen die deelnemen hun naam opgeven maar de resultaten anoniem verwerkt worden.

Burgers die klachten hebben over de werking van de Gentse politie hebben hiertoe de beschikking over verschillende kanalen. Dit onderzoek lijkt ervan uit te gaan dat deze kanalen onvoldoende zijn. Daaruit lijkt een zeker wantrouwen te spreken tegenover de Gentse politie. Dat een lid van het schepencollege de Gentse politie eerder al beschuldigde van etnisch profileren versterkt nog deze indruk.

Vandaar mijn vragen:

1. Zijn ook de andere drie zones die het handelingskader ondertekenden en gebruiken betrokken bij dit onderzoek? Werden zij uitgenodigd?

2. Hoe zal ervoor gezorgd worden dat de focusgroepen evenwichtig zijn samengesteld? Hoe zal ervoor gezorgd worden dat niet alleen mensen met een negatieve beleving deelnemen? Hoe zal de betrouwbaarheid van getuigenissen verzekerd worden?
3. Is de burgemeester van mening dat de bestaande kanalen voor de behandeling van klachten over de Gentse politie onvoldoende zijn? Hoeveel klachten waren er het afgelopen jaar over identiteitscontroles (afgezet tegen het aantal uitgevoerde controles)? In hoeveel gevallen kreeg de klager gelijk en in hoeveel gevallen was er sprake van een onterechte of niet gepaste controle?

Motivering hoogdringendheid: het persbericht over dit onderzoek werd uitgestuurd na het verstrijken van de deadline voor het indienen van vragen; het is aangewezen dat het democratische debat over dit heet politiek hangijzer zo snel mogelijk kan gevoerd worden.

Antwoord

Om te beginnen. Met jullie motivering om deze vraag hoogdringend op de agenda te plaatsen, doen jullie beiden de waarheid geweld aan. Het is alsof het de eerste keer is dat er sprake is van focusgroepen met burgers en dergelijke bij dit lopende onderzoek. Maar bij de lancering van de opdracht medio 2021 is dit al aangekondigd en duidelijk kenbaar gemaakt, bij de gunning van dit onderzoek aan het consortium VUB-UGent. Dit zijn dus geen nieuwe gegevens, u moet niet doen alsof u hierover uit de lucht valt. Voor sommigen is dit een absolute kwaliteit.

Bovendien mijnheer Deckmyn. U steekt hier een betoog af alsof de politie totaal niet achter dit onderzoek staat of totaal niet betrokken is, maar laat mij duidelijk zijn de politie is hier nauw bij betrokken en werkt hier actief aan mee.

Het gaat hier niet om een wetenschappelijk onderzoek naar etnisch profileren, maar om een wetenschappelijk onderzoek naar de impact van het handelingskader professioneel controleren en de bijhorende vormingen voor het korps, dat onder de bevoegdheid van schepen De Bruycker valt.

Het onderzoek wil nagaan of de vormingen en het kader werken en het gewenste effect op het terrein hebben, net om te kijken wat hier nog kan verbeterd worden in bijvoorbeeld de communicatie met de burger. Het is dus totaal geen motie van wantrouwen tegen de politie, integendeel de politie werkt er actief aan mee omdat ze ervan overtuigd zijn dat een professioneel handelen zowel de agent als de burger ten goede komt. Dus ook u mevrouw Van Bossuyt, dit onderzoek gaat niet uit van een wantrouwen tegen de politie. De Gentse Politie heeft zich samen met de korpsen Antwerpen, Mechelen en Brussel-Noord geëngageerd om positief het voortouw te nemen in het uitdragen van het handelingskader professioneel controleren. We nemen hier verschillende initiatieven rond.

In Nederland heeft men na een eerste evaluatie besloten dat Virtual Reality trainingen over professioneel controleren, met praktische situaties én door politie gespreksleiders met grote terreinervaring, het meest effect hebben. Daarom volgen we nu ook deze aanpak met specifieke opleidingen, net zoals Antwerpen dat ook doet.

10 gespreksleiders werden gevonden bij de Gentse politie die een opleiding hierover kregen. Zij geven de VR- trainingen sinds het voorjaar 2022 met een gepland ritme van 3 à 4 trainingen per maand, met 10 deelnemers per training.

Deze mensen zijn op een professionele en doortastende manier hiermee bezig.

Al de potentiële deelnemers (tussen de 400 à 500 medewerkers) hadden eind 2021 een onlinetraining gevolgd van het handelingskader als eerste stap, en in het voorjaar 2022 is dus gestart met de tweede stap namelijk de VR-trainingen zelf. Met VR-trainingen kiezen we voor het trainen op herkenbare situaties waar na reflectie en inschatting, moeilijke keuzes dienen gemaakt te worden.

Bovendien willen we de korpswerking verder moderniseren en nadien, met wat we geleerd hebben, de mogelijkheid van VR-trainingen ook onderzoeken op andere prioritaire leerdomeinen zoals prioritair rijden en eerste hulp bij ongevallen.

Zoals eerder aangegeven loopt nu, in nauw overleg met de Politiezone Gent, ook een onderzoek naar de impact en effecten van het handelingskader. De onderzoekers brengen het effect en de impact van het handelingskader en bijhorende vormingen die politiemedewerkers volgen in kaart. Dit doen ze door het onderzoek in verschillende fasen op te delen.

Het gaat hier om een onderzoek in opdracht van de Stad Gent, maar de resultaten zullen ook overgemaakt worden aan Antwerpen, Mechelen, Brussel-Noord en aan de Nederlandse collega's. Ieder korps staat open voor evaluatie van deze werkmethode en belangrijk om mee te geven, ook de nationale omzendbrief die er aankomt, zal oproepen tot evaluatie.

Er wordt nagegaan hoe de politie zelf politiecontroles ervaart, zo gaat de onderzoeker ook mee met agenten op terrein en onderzoekt men het effect van vormingen die de politie volgt. Daarnaast wil men groepsgesprekken houden met burgers over hun ervaring met identiteitscontroles.

Mevrouw Van Bossuyt, uw vraag of de bestaande kanalen voor klachten over de Gentse politie dan al of niet voldoende zijn, staat hier dan ook totaal los van. Het onderzoek heeft, zoals ik daarjuist heb geschetst, een totaal andere finaliteit. Wat uw verschillende detailvragen betreft over het aantal klachten over identiteitscontroles, gezien de laattijdige indiening van de vraag heeft de politie dit nog niet kunnen aanleveren en zal dit schriftelijk worden overgemaakt op basis van een analyse van de dienst intern onderzoek en van de klantencoördinator.

Mijnheer Deckmyn, mevrouw Van Bossuyt wat betreft de groepsgesprekken. Een focusgroep bestaat maximaal uit 15 leden. De belangrijkste voorwaarden, die het onderzoeksteam nagaat bij de potentiële participanten, is of zij het afgelopen jaar zijn gecontroleerd door de Gentse politie en of zij woonachtig zijn in Groot Gent. De selectie van de focusgroepen gebeurt in functie van leeftijd en buurt. Het is de verantwoordelijkheid van de onderzoeker om te waken over de diversiteit van de mensen die deelnemen aan de focusgroepen en de representativiteit te waarborgen.

Deze manier van werken is een afspraak die gemaakt werd op het laatste begeleidingscomité. Er is altijd duidelijk en transparant gecommuniceerd geweest over de focusgroepen sinds het onderzoeksvoorstel en tot in de begeleidingscomités, waarin de politie steeds haar inspraak had en opmerkingen heeft geformuleerd waar de onderzoekers telkens rekening mee hielden.

Uiteraard vinden de hoofdonderzoeker en de korpsleiding het bijzonder jammer dat de recentste artikels uit De Standaard en VRT NWS opnieuw aanhalen dat het onderzoek wil aantonen of de Gentse politie aan etnisch profileren doet. De hoofdonderzoeker stelt dat het volledige onderzoeksteam zeer vaak heeft aangehaald en ontelbare keren op het terrein heeft uitgelegd dat dit geen onderzoek naar etnisch profileren is, maar een onderzoek naar de impact van het handelingskader.

Mijnheer Deckmyn, mevrouw Van Bossuyt, met dit onderzoek willen de korpschef en de Stad Gent het goede voorbeeld geven door te luisteren naar alle invalshoeken over dit onderwerp. Alle betrokken partners zijn ervan overtuigd dat een professioneel handelen zowel de politie als de burgers ten goede komen, en daarom moeten we ook kijken of er op dat vlak nog verbeteringen mogelijk zijn. De korpschef ziet dit onderzoek ter evaluatie en ondersteuning van wat ze doen.

De korpschef en ikzelf hebben het vertrouwen in het onderzoeksteam en de gevoerde aanpak en zijn in afwachting van eventuele aanbevelingen die hierover zullen geformuleerd worden.
